

WPROWADZENIE

Zmieniająca się rzeczywistość społeczna generuje konieczność ponownego postawienia pytań: kim ma być człowiek? jakie cechy, kompetencje powinien posiadać, żeby móc funkcjonować w świecie nieustannych zmian? W tym kontekście istotne jest również pytanie: jaka jest rola szkoły w kształtowaniu osobowości jednostki. Pytanie to jest tym bardziej zasadne, gdyż jednym z zadań szkoły jest wspomaganie rozwoju osobowości wychowanka. Dziś to właśnie szkoła jest miejscem, w którym dostarczane są wzorce zachowań, a także wyznaczone horyzonty życia społecznego.

Współczesny świat potrzebuje jednostek, które w sposób twórczy i refleksyjny będą analizowały zjawiska pojawiające się w społeczeństwie, a także angażowały się w rozwiązywanie aktualnych problemów. Dlatego też szkoła powinna pomagać uczniom w zdobywaniu doświadczeń, podczas których będą mieli oni okazję kształtować swoją samodzielność i możliwość wyrażania własnego „ja”.

Wyzwaniem dla współczesnej szkoły staje się przygotowywanie młodego człowieka do radzenia sobie z permanentną zmianą oraz umiejętnego przewidywania jej kierunku. Rozwinięcie tej dyspozycji będzie możliwe dzięki kształtowaniu postawy refleksyjnej wyrażonej w pogłębionej samoświadomości. Zdobywana wiedza, na temat otaczającego jednostkę świata, obowiązujących w nim regułach, stwarza jej możliwości do samodzielnego i świadomego kierowania własnym życiem.

W kolejnym numerze rocznika *Scientific Bulletin of Chełm – Section of Pedagogy*, wydawanego przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Chełmie, przedstawiamy artykuły, które w przeważającej części dotyczą aktualnych problemów edukacji. Mamy nadzieję, że prezentowane publikacje Autorów z różnych krajów europejskich ukążą szerszą perspektywę spojrzenia na współczesną nam pedagogiczną rzeczywistość.

Część pierwsza, zatytułowana *Edukacja i historia*, zawiera osiem artykułów. Anton Lisnik i Katarína Greňová przedstawiają rolę wartości w procesie nauczania. Alena Sedláková ukazuje znaczenie sztuki i edukacji artystycznej w wychowaniu ku wartościom. Vasyl Khrushch omawia zdolności twórcze i ich rozwój u uczniów. Z kolei Olena Khrushch wskazuje na psychologiczne aspekty edukacji zdrowotnej. Wira Antoniuk i Bogdan Cweryda prezentują samokształcenie i samodyscyplinę jako drogę do rozwoju zawodowego. Inna Chervinska przedstawia środowisko etniczno-kulturowe ukraińskich Karpat jako czynnik w rozwoju duchowym osobowości. Wołodomir Areszonkov referuje nauczanie społeczne w szkołach Zachodniej Ukrainy w latach 1921-1941. Renata Kartaszyńska analizuje zmiany w systemie kształcenia nauczycieli w Polsce w latach 1944-1994.

W części drugiej *Wielowymiarowość pracy socjalnej* zamieszczono pięć artykułów. Nadežda Leonyuk wskazuje na społeczne i psychologiczne wsparcie rodziny studenta. Ekaterina Mukhamedieva i Ivleva Tatiana Nikolaevna omawiają profesjonalne samostanowienie młodzieży niedostosowanej społecznie. Tatiana Sokolova opisuje techniki motywacji przyszłych specjalistów w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych do aktywności zawodowej poprzez wolontariat. Halina Bejger prezentuje telefony zaufania

w Polsce jako pomoc interwencyjną dla dzieci i młodzieży w sytuacjach kryzysowych. Z kolei Paweł Skrzydlewski analizuje dobro osoby ludzkiej w kontekście pracy i ekonomiki.

W części trzeciej *Sylwetki chełmskich pedagogów*, Paweł Kiernikowski przedstawia biogram Bronisławy Chmurowej, natomiast Andrzej Rybak postać Marii Dziemianko.

W czwartej części, zatytułowanej *Dobre praktyki edukacyjne*, Dorota Hurko prezentuje Przedszkole Miejskie nr 5 w Chełmie jako placówkę odkrywców talentów; Alina Ceglarska omawia działalność artystyczną w Przedszkolu Miejskim nr 6 w Chełmie; Małgorzata Szutkiewicz opisuje „Bezpieczne Przedszkole” na przykładzie Przedszkola Miejskiego nr 10 w Chełmie; Jadwiga Raćkiewicz podaje informacje o projekcie „Optymista dobre zdrowie ma, bo o właściwe żywienie, aktywność fizyczną i bezpieczeństwo dba” realizowanym w Przedszkolu Miejskim nr 15 w Chełmie; Renata Józwiak i Augustyn Okoński przybliżają realizację projektów edukacyjnych Unii Europejskiej, zwracając uwagę na kreowanie nowej, lepszej szkoły poprzez poszerzanie partnerskiej współpracy międzynarodowej; Grażyna Cetera, Katarzyna Janicka i Augustyn Okoński wskazują na zalety projektu „Łączy nas sport” realizowanego w ramach ogólnopolskiego programu „WF z klasą” w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 z Oddziałami Integrycyjnymi w Chełmie; Katarzyna Śliwińska i Małgorzata Biernat-Osowska rekomendują Wojewódzki Festiwal Piosenki Anglojęzycznej.

Ostatnia, szósta część zawiera recenzje i sprawozdania z konferencji naukowych.

W imieniu zespołu redakcyjnego składam serdeczne podziękowanie wszystkim Autorom za możliwość druku ich artykułów w niniejszej publikacji.

Piotr Mazur